

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในกระบวนการสื่อสาร ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ย่อมจะต้องประกอบไปด้วยการแสดงออกทางอารมณ์ ซึ่งนับเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของมนุษย์ทุกคนเมื่อได้รับการกระตุ้น หรือได้รับสิ่งเร้าจากภายนอก และในอารมณ์ต่าง ๆ นั้น จะมีอารมณ์อยู่ประเภทหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่ในจิตใจเสมอ นั่นก็คือ "อารมณ์ขัน"

อารมณ์ขัน หรือ Humor นั้น ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (2525 : 136-137) ได้กล่าวไว้ว่า

...มนุษย์ทุกคนต่างก็มีอารมณ์ขันด้วยกันทั้งนั้นไม่มากก็น้อย ทุกคนจะหัวเราะหรืออย่างน้อยก็ยิ้ม เมื่อเห็นใครแก้งเขียนป้ายข้อความประหลาด ๆ แอบแขวนไว้ที่ตู้กางเกงด้านหลังของใครสักคน ทุกคนจะหัวเราะเมื่อเห็นใครสักคนเหยียบเปลือกกล้วยหอมล้นหกหล่ม และทุกคนจะชอบใจเมื่อเห็นใครแก้งทำให้คนบ้าจี้ตกใจ และพูดอะไรซอบกล ๆ ออกมา

ส่วน ม.ล.ศุภย์ ชุ่มสาย (2516 : 138-139) ได้กล่าวไว้ใน "วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา" ว่า อารมณ์ขันหรืออารมณ์สำรวล เป็นความรู้สึกทางอารมณ์และการหัวเราะเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่เห็นได้ง่ายที่สุดของอารมณ์ขัน อารมณ์ขันมีการหัวเราะเป็นพฤติกรรม แต่การหัวเรานั้นมิได้เป็นพฤติกรรมของอารมณ์ขันแต่เพียงอย่างเดียว อาการหัวเราะอาจเกิดจากความรู้สึกเย็นหยัน หรือแม้แต่ว่าที่คนหัวเราะเพราะความแค้นก็ได้ แต่การหัวเราะเช่นนั้นเป็นการหัวเราะเทียม และร่างกายจะไม่อยู่ในสภาพอย่างเดียวกันกับการหัวเราะแท้ซึ่งออกมาจากอารมณ์ขัน

อารมณ์ขันมักนำมาใช้ในการล้อเลียนเสียดสี ซึ่งงานเขียนลักษณะ เช่นนี้ในช่วงแรกจะปรากฏอยู่ตามวรรณกรรมต่าง ๆ ในหนังสือประโลมโลก ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นคำกลอน เช่น

ระเด่นลันได พระมเหสเถไถ ศรีธนนชัย เสภาตลกขุนช้างขุนแผน เป็นต้น จะมีการสอดแทรก
 อารมณ์ขันโดยใช้การล้อเลียน ซึ่งอารมณ์ล้อเลียนนี้เป็นสิ่งที่มีประจำตัวมนุษย์อยู่ทุกสมัย เพราะ
 การจะทำอารมณ์ให้เคร่งเครียด เอาจริงเอาจังอยู่เสมอนั้น ย่อมเป็นสิ่งผิดธรรมชาติ และความมี
 อารมณ์สนุกอันเกิดจากการล้อเลียนมิใช่จะมีอยู่เฉพาะในวงสนทนาในชีวิตประจำวันเท่านั้น หากแต่
 ยังปรากฏอยู่ในวงวรรณกรรมของชาติต่าง ๆ มาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งวรรณกรรมที่เขียน หรือ
 สร้างขึ้นเพื่อมุ่งล้อเลียนเสียดสีด้วยอารมณ์ขันนี้ เรียกได้ว่าเป็น "วรรณกรรมล้ออารมณ์ขัน"

ธิดา โมสิกรัตน์ (2527 : 427-437) ได้อธิบายถึง "วรรณกรรมล้ออารมณ์ขัน"
 ไว้ว่า มีวิธีการที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันได้หลายวิธี ดังนี้

1. ยั่วล้อ มีทั้งยั่วตรง ๆ และยั่วล้อโดยอ้อม
2. สร้างเรื่องให้เกิดจริง
3. ทำให้เป็นเรื่องสัปดน
4. ล้อวรรณคดี
5. ใช้สัญลักษณ์
6. สร้างความขัดแย้ง
7. สร้างภาษาสร้างอารมณ์ขัน
8. ทำให้เรื่องผิดความคาดหมาย

"การ์ตูน" นับเป็นวรรณกรรมอย่างหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการล้ออารมณ์ ความรู้สึกของ
 ผู้เขียนได้ดี โดยเฉพาะการนำภาพการ์ตูนมาใช้ในการล้ออารมณ์ขัน เนื่องจากภาพการ์ตูนเป็น
 ศิลปะที่ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว และสามารถทำให้เรื่องต่าง ๆ ที่เคร่งเครียด กลายเป็น
 เรื่องสนุกสนานได้ เพียงแต่ผู้เขียนนำภาพการ์ตูนมาประกอบเรื่องราวเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นพร้อมทั้ง
 สอดใส่อารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนลงไป ตลอดจนการสรรหาวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถสร้าง
 และถ่ายทอดความตลกขบขันไปยังผู้อ่านได้

อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การ์ตูนกับสิ่งแวดลอมจะมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก
 เพราะผู้เขียนมักจะนำเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดลอมรอบตัวมาเขียนเป็นภาพ และ
 โดยที่การ์ตูนเป็นศิลปะประเภทหนึ่ง จึงสะท้อนความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของนักเขียนการ์ตูน

ออกมาในภาพด้วย การสะท้อนนี้อาจเป็นอารมณ์ที่ตรงกับเหตุการณ์ที่เป็นจริง หรือเป็นการเขียนแบบเสียดสีให้ตรงข้ามกับความเป็นจริงก็ได้ ซึ่งการแสดงอารมณ์ความรู้สึกนี้เอง เป็นจุดเด่นของการ์ตูนที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้อย่างมาก

แต่ในสังคมปัจจุบันเห็นได้ว่า การจะหาผู้มองโลกในแง่ดี พอที่จะเกิดอารมณ์ขันได้นั้นยากนัก เนื่องมาจากความเคร่งเครียด เอาจริงเอาจังกับการดำรงชีวิต ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคม จนบางครั้งอาจเกิดความเจ็บไข้ได้ป่วยทางด้านจิตใจ จึงจำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยทำให้เกิดอารมณ์ขัน ได้หัวเราะผ่อนคลายอารมณ์ หรือปลดความวิตกกังวลทิ้งไปชั่วคราว ซึ่งผู้ที่เข้ามามีบทบาท และมีส่วนช่วยได้มากก็คือคนเขียนการ์ตูนนั่นเอง ประกอบกับเทคโนโลยีทางด้านการสื่อสารมีความก้าวหน้ามากขึ้น ดังนั้นลักษณะของตัวสื่อที่ถ่ายทอดภาพการ์ตูนเพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยความขบขันนั้น จึงไปปรากฏอยู่ในนิตยสารที่ผลิตขึ้นมาสำหรับการล้อเลียนเสียดสีโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นที่มาของ "งานขายอารมณ์ขัน"

นิตยสารการ์ตูนที่เป็น "งานขายอารมณ์ขัน" ที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ ได้แก่ นิตยสาร "แม็ก" MAD ซึ่งรู้จักกันว่า เป็นยอดในทางการ์ตูนขบขันที่จะดากดางทุก ๔สรรพลึงในสังคม และยังได้อธิบายถึงความชวนหัวของบุคคลไว้ว่า "มนุษย์จะรู้สึกขบขันอยากหัวเราะเมื่อได้เห็นมนุษย์ด้วยกันถูกล้อ ลูบคม ทำให้ได้ฉาย" (จุลศักดิ์ อมรเวช 2526 : 38)

ส่วนในเมืองไทยนั้น "งานขายอารมณ์ขัน" ที่รู้จักกันคือได้แก่ "นิตยสารการ์ตูนขายหัวเราะ" นิตยสารการ์ตูนสำหรับขายอารมณ์ขันฉบับนี้ เกิดขึ้นมาหลังจากทางสำนักพิมพ์บรรลือสาส์นประสบความสำเร็จอย่างคึกคัก จากนิตยสารการ์ตูนสำหรับเด็ก นั่นก็คือ หนูเจ้าและเบ๊ ซึ่งทำให้กิจการทั้งในส่วนของสำนักพิมพ์ และโรงพิมพ์มีการขยายตัวมากขึ้นกว่าเดิม จึงเป็นเหตุจำเป็นให้ต้องมีการผลิตนิตยสารในเครือของสำนักพิมพ์ออกมาอีก เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้อ่านได้อย่างเพียงพอ บรรลือ อุตสาหกิจ ผู้เป็นเจ้าของสำนักพิมพ์จึงมีความเห็นว่า เมื่อทางสำนักพิมพ์ได้ผลิตนิตยสารการ์ตูนสำหรับเด็กมานานแล้ว ก็น่าจะมีนิตยสารการ์ตูนในลักษณะที่เป็นการ์ตูนขบขันสำหรับผู้ใหญ่ออกมาบ้าง และนั่นคือจุดเริ่มต้นของนิตยสารการ์ตูนขายหัวเราะ ในปี พ.ศ.2517 ซึ่งในขณะนั้นเป็นนิตยสารการ์ตูนที่มีรูปแบบขนาดใหญ่ (8.0 นิ้ว กว้าง 10.5 นิ้ว)

และเมื่อ "ชายหัวเราะ" เป็นนิยายสารการ์ตูน จึงเป็นไปได้ที่จะไม่มีเด็ก ๆ อ่าน แต่เนื่องจากเนื้อหาของการ์ตูนเป็นเรื่องราวสำหรับผู้ใหญ่ เช่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับเพศ ดังนั้นจึงมีเสียงสะท้อนตามมาว่า อาจทำให้เด็กจกจำ และเอาอย่างในเรื่องไม่ดีทั้งหลาย จึงทำให้นิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะต้องปรับปรุงเนื้อหาใหม่ เพื่อให้เป็นนิยายสารการ์ตูนในลักษณะที่เด็กอ่านได้ผู้ใหญ่อ่านดี โดยมีเนื้อหาของเรื่องต่าง ๆ อยู่ในกรอบในขอบเขต ไม่มีเรื่องราวที่แสดงออกในทางเพศอย่างเกินเลยไป จากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวทำให้นิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะขนาดใหญ่นี้ กลายเป็นนิยายสารการ์ตูนชายสำหรับผู้ใหญ่และเด็กไปโดยปริยาย

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2529 ทางสำนักพิมพ์บรรลือสาส์นได้ออกนิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะขนาดใหม่ขึ้นมาเป็นฉบับเล็ก (5.0 นิ้ว กว้าง 7.5 นิ้ว) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้ใหญ่โดยเฉพาะเรียกกันว่า "นิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าน้ำ" ซึ่งทางผู้จัดทำได้กล่าวไว้ว่า "เราพยายามให้รูปแบบมันแปลกออกไป เล่มเล็กนี้เนื้อหาจะเอนไปทางผู้ใหญ่มากกว่า" (สมชาย ชันอาสา 2531 : 30-31) และนิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าน้ำ ในส่วนของเนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ การ์ตูนตลก เรื่องขำขัน เรื่องสั้น ตลอดจนเกร็ดความรู้จากต่างประเทศ และเนื้อหาที่มีเป็นปริมาณมากที่สุดของแต่ละฉบับก็คือเนื้อหาในส่วนที่เป็นการ์ตูนตลก ซึ่งหมายถึงว่าชายหัวเราะฉบับกระเป๋าน้ำมีวัตถุประสงค์ที่จะอยู่ในฐานะของการเป็นนิยายสารการ์ตูน ดังนั้นเนื้อที่ส่วนใหญ่ภายในเล่มจึงมีไว้สำหรับส่วนที่เป็นภาพการ์ตูนนั่นเอง

ตามปกติแล้ว ถ้ากล่าวถึงนิยายสารการ์ตูนจะทำให้นึกถึงเด็ก แต่นิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าน้ำนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้เป็นเช่นนั้น เนื่องจากชายหัวเราะฉบับกระเป๋าน้ำได้วางตัวเองในฐานะเป็นนิยายสารการ์ตูนสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นเรื่องราวที่ปรากฏในเนื้อหาภาพการ์ตูนจะมีลักษณะสื่อไปในเรื่องทางเพศ หรือ เรื่องของสามีภรรยาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นการใช้คำพูดจะแสดงออกมาในลักษณะที่มีความหมายหลายนัย รวมทั้งมีแนวความคิดต่าง ๆ แอบแฝงอยู่ในเนื้อหาของภาพการ์ตูนเหล่านั้นด้วย ประกอบกับลักษณะของการดูภาพ คือความภาพการ์ตูนของผู้ใหญ่ จะใช้เป็นสิ่งช่วยผ่อนคลายอารมณ์เครียด และเรื่องของการ์ตูนเป็นเรื่องที่ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องคิดมาก มักมีมุขตลกขำขันสอดแทรกอยู่ในแต่ละเรื่องแต่ละตอนของภาพการ์ตูน ที่ผู้อ่านอ่านแล้วจะได้รับแต่ความสบายใจ ทำให้เกิดอารมณ์ขบขัน หายจากอาการเคร่งเครียด นับได้ว่านิยายสาร

การทูลขายหัวเราะฉบับกระเป๋านี้เป็นการทูลสำหรับผู้ใหญ่ในยุคปัจจุบัน

อันที่จริง วรรณกรรมประเภทที่เรียกว่าการทูลสำหรับผู้ใหญ่ในช่วงระยะแรก ๆ เป็นสิ่งที่มีมานานกว่า 3 ศตวรรษแล้ว เพียงแต่ภาพการทูลสำหรับผู้ใหญ่เหล่านั้นจะปรากฏอยู่ในรูปของการทูลการเมือง ซึ่งเป็นการทูลที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแง่คิดเกี่ยวกับเรื่องราว ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในมุมต่าง ๆ โดยผู้เขียนมีวัตถุประสงค์จะทำให้ผู้อ่านเกิดการผ่อนคลายทางอารมณ์ และสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาทุก ๆ อย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของตนได้ คิ่ยั้งขึ้น ซึ่งภาพการทูลการเมืองเหล่านี้จะปรากฏให้เห็นเป็นปกติทุกวันทางหน้าหนังสือพิมพ์ ที่โดยปกติแล้วจะตีพิมพ์ลงในหน้าเดียวกันกับคอลัมน์บทบรรณาธิการ เป็นส่วนแสดงความคิดเห็นต่อข่าว หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ไปสู่สาธารณชน แต่ก็มีหนังสือพิมพ์บางฉบับอาจตีพิมพ์ภาพการทูลดังกล่าวในหน้าอื่น ๆ ของฉบับ นอกจากนี้ภาพการทูลการเมืองยังมีปรากฏให้เห็นในนิตยสารรายสัปดาห์ รายักษ์ และรายเดือนอีกจำนวนหนึ่งด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ภาพการทูลการเมืองจะเป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ เท่านั้น

ถึงแม้ว่า ภาพการทูลการเมืองจะเป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็นับว่าภาพการทูลการเมืองมีความสำคัญมาก และจะขาดเสียมิได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากคอลัมน์การทูลการเมืองเป็นจุดหนึ่งที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน แต่อย่างไรก็ตาม การอ่านการทูลการเมืองต้องอาศัยการตีความว่าผู้เขียนการทูลต้องการเสนอ หรือสื่อความคิดในเรื่องใด ดังนั้นการจะอ่านภาพการทูลการเมืองให้เกิดความเข้าใจ และสามารถตีความหมายได้ตรงกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ ผู้อ่านจะต้องเป็นผู้มีพื้นฐานทางการศึกษา ประกอบกับมีความรู้ความคิดที่พอสมควร นอกจากนี้ผู้อ่านจะต้องติดตามข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นอย่างใกล้ชิดโดยตลอด ผู้อ่านจึงจะเข้าใจถึงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวเหตุการณ์นั้น

สำหรับการทูลขายหัวเราะฉบับกระเป๋านี้ จะมีการนำเสนอภาพการทูลที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจากการทูลการเมือง กล่าวคือมีการนำเสนอเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการเป็นนิตยสารการทูล โดยใช้ภาพเป็นหลักตลอดทั้งเล่ม และเนื้อหาในส่วนอื่น ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องขำขัน เรื่องสั้น หรือเกร็ดความรู้ต่าง ๆ จะมีเคละเคล้ากันไป โดยแทรกสลับกับภาพการทูลในแต่ละฉบับ และผู้เขียนก็มุ่งใช้ภาพการทูลเหล่านี้นำเสนอแนวความคิดของตนเองไปสู่สาธารณชนด้วย ไม่ว่าจะ

ความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ สภาพสังคมปัจจุบัน ชีวิตประจำวัน ตลอดจนความเป็นอยู่ในด้านต่าง ๆ ที่ผู้เขียนอาจได้มาจากการอ่าน การเดินทาง การสังเกต ประสบการณ์ หรือมาจากความทรงจำของผู้เขียนเอง ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนแต่ละคน ก็จะนำเสนอแนวความคิดของตนเองแตกต่างกันออกไป

จากความแตกต่างระหว่างการ์ตูนผู้ใหญ่โดยทั่วไปกับการ์ตูนชายหัวเราะที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ ภาพการ์ตูนในชายหัวเราะฉบับกระเป๋านั้น ผู้เขียนจะเน้นถึงเรื่องของเนื้อหาในแต่ละตอน ซึ่งนอกจากต้องเป็นเรื่องราวที่มีความใกล้ตัวของผู้อ่านแล้ว ยังต้องมีลักษณะของความง่ายที่จะเข้าใจ โดยผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีความรู้มากนัก เพียงอ่านหนังสือออกก็สามารถตีความหมายของภาพการ์ตูนได้หรือแม้แต่ผู้อ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถทำความเข้าใจกับภาพได้เช่นกัน ซึ่งสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติของภาพการ์ตูน ที่นักเขียนการ์ตูนอย่าง ชัย ราชวัตร ได้เคยกล่าวไว้ว่า "...การ์ตูนเป็นสิ่งที่สามารถสื่อถึงคนได้กว้าง เข้าใจได้ง่าย แม้แต่ชาวบ้านระดับแม่ค้า แท็กซี่ ก็อ่านได้..." (ชนัญชี กาญจนฯ 2531 : 27) เพียงแต่ว่า ผู้อ่านต้องอาศัยประสบการณ์ที่ได้รับมาจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทั้งจากสื่อสารมวลชน หรือจากการได้พบเห็นที่ถึงแม้จะเป็นเพียงการผ่านตาเท่านั้น ผู้อ่านก็สามารถเข้าใจเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่ผู้เขียนนำมาผูกเป็นภาพการ์ตูนเรื่องได้โดยง่าย

นอกจากเนื้อหาในชายหัวเราะฉบับกระเป๋าคือจะเป็นเรื่องใกล้ตัว และเข้าใจง่ายแล้ว สิ่งที่ต้องดูผู้อ่านอีกส่วนหนึ่งก็คือลักษณะของเนื้อหาที่มุ่งให้ผู้อ่านผ่อนคลายความเครียด โดยผู้เขียนจะสรรหามุขตลกต่าง ๆ มาใช้ในการเพิ่มสีสันรสชาติให้กับเรื่องราวทุกเรื่องที่ปรากฏเป็นภาพการ์ตูน ซึ่ง จุลศักดิ์ อมรเวช (2526 : 30) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการที่การ์ตูนได้กลายเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลทั่วไปว่า "เป็นเพราะการ์ตูนตลกจैसेนที่ประทับอยู่ในหน้าหนังสือนั้น สามารถบันดาลอารมณ์ขันขึ้นมาได้ในทันที แม้ว่าบางรูป บางมุข อาจไม่ทำให้ผู้อ่านหัวร่อก๊าก ได้แค่เพียงเสียง หิ-หิ หรือเพียงอาการอมยิ้ม ก็นับเป็นกุศลของคนเขียน และเป็นบุญของคนอ่านแล้ว"

จากลักษณะดังกล่าว จึงทำให้ "นิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าคือ" เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายเป็นอันดับหนึ่ง และจากการสำรวจยอดจำหน่ายนิตยสารต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพมหานคร โดยการสอบถามจากเจ้าของแผงหนังสือ ซึ่งยืนยันว่า นิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าคือเป็นหนังสือที่หนึ่งมาตลอด (น้อย ณ พังงา 2531 : 10) ทำให้ นิตยสารฉบับนี้มีความน่าสนใจสำหรับการศึกษาค้นคว้า ประกอบกับได้ค้นพบว่ายังไม่มีการทำวิจัยมาก่อนเลย ดังนั้น

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาถึงภาพการ์ตูนขำขันที่ให้ความบันเทิงและสอดแทรกลักษณะ ตลอดจนสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาด้านสื่อสารมวลชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงรูปแบบของภาพการ์ตูน ในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋
2. เพื่อทราบถึงเนื้อหาที่สะท้อนสภาพสังคมไทย จากภาพการ์ตูนในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋
3. เพื่อทราบถึงกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในภาพการ์ตูน ของนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋

ปัญหาวิจัย

1. รูปแบบของภาพการ์ตูน ในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋เป็นอย่างไร
2. เนื้อหาที่เป็นภาพการ์ตูน ในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋สะท้อนสภาพสังคมไทยอย่างไรบ้าง
3. ภาพการ์ตูนของนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋มีกลวิธีในการสร้างอารมณ์ขันอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาถึงเนื้อหาภาพการ์ตูนในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋เท่านั้น โดยทำการศึกษาดังแต่เริ่มตีพิมพ์เป็นฉบับแรก เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2529 จนกระทั่งถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2531 เป็นระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 2 ปี
2. สัมภาษณ์นักเขียนการ์ตูน โดยเลือกเฉพาะนักเขียนการ์ตูนที่เขียนประจำในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋เท่านั้น ได้แก่ ภัคดี แสนทวีสุข (ต่าย), นิพนธ์ เสี่ยงศักดิ์ (นิค)

นิยามศัพท์

การสื่อความหมาย	หมายถึง การที่เราเห็นตัวอักษร หรือรูปภาพ แล้วสามารถตีความหมาย หรือให้ความหมายกับสิ่งที่เราเห็นนั้นได้ว่าหมายถึงอะไร
รูปแบบ	หมายถึง ลักษณะของนิตยสารแต่ละชนิด ซึ่งจะมีรูปแบบเฉพาะตายตัว ตลอดจนเป็นเอกลักษณ์ของนิตยสารนั้น ๆ เอง รูปแบบอาจเป็นลักษณะที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นนิตยสารนั้น ตั้งแต่ขนาดรูปเล่ม ความหนาบาง หรือตัวหนังสือที่ใช้ สำหรับนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าคะป๋อจะศึกษาถึงรูปแบบการนำเสนอ และภาพการ์ตูนในลักษณะที่เป็นกรอบเดี่ยวจบและหลายกรอบจบ
เนื้อหา	หมายถึง เรื่องราวที่มีจุดมุ่งหมายซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน เพื่อให้ทราบว่าตนเองต้องการบอกอะไรกับผู้อ่านบ้าง เนื้อหาของนิตยสารแต่ละเล่มก็จะแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ และประเภท เช่น นิตยสารที่มีเนื้อหาสำหรับผู้หญิงหรือผู้ชายโดยเฉพาะ เป็นต้น ในที่นี้ นิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าคะป๋อจะมีเนื้อหาสำหรับบุคคลทั่วไป โดยเน้นเนื้อหาที่เสนอความตลกขบขันเป็นหลัก
นิตยสาร	หมายถึง หนังสือที่มีระยะเวลาในการออกจำหน่ายแน่นอน คือจะมีทั้งที่เป็นรายเดือน รายสัปดาห์ และรายักษ์ (ราย 15 วัน) ซึ่งนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋าคะป๋อ เป็นนิตยสารที่มีวาระในการออกจำหน่ายเป็นรายักษ์ หรือราย 15 วัน

การ์ตูน หมายถึง ภาพลักษณะหนึ่ง ต้องมีลักษณะง่าย ๆ ไม่ได้เป็นภาพที่ละเอียดวิจิตรบรรจง มีความคิดอยู่เบื้องหลังภาพนั้น ซึ่งแฝงไว้ด้วยอารมณ์ ความรู้สึก ที่ต้องการถ่ายทอดไปยังผู้ดู ผู้ดูการ์ตูนไม่ได้ดูภาพ แต่ต้องการได้ความคิดและอารมณ์ที่อยู่เบื้องหลังภาพนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงรูปแบบของภาพการ์ตูน ในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋
2. การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพสังคมไทย ที่สะท้อนให้เห็นในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋
3. การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อความหมายของภาพการ์ตูนต่อไปในอนาคต

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องใช้การสัมภาษณ์นักเขียนการ์ตูนของนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋ เพื่อทราบถึงข้อมูลในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักเขียนการ์ตูนแต่ละท่าน

แต่ผู้วิจัยไม่สามารถนัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์นักเขียนการ์ตูนให้ครบทุกท่านได้ เนื่องจากนักเขียนการ์ตูนบางท่าน ไม่มีกำหนดเวลาในการเข้าสำนักพิมพ์ที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีโอกาสสัมภาษณ์นักเขียนการ์ตูน เพื่อนำความคิดเห็นมาใช้ประกอบในการวิจัยครั้งนี้ได้เพียง 2 ท่านเท่านั้น คือ คุณนิพนธ์ เสงี่ยมศักดิ์ และ คุณภักดี แสนทวีสุข